ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ޤަޟިއްޔާ ނިމުނު ގޮތުގެ ޚުލާޞާ

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2019/HC-JC/18
- އިސްތިއުނާފު ކުރި ފަރާތް:

* ނަން: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް * ދާއިމީ އެޑްރެސް: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް
* އައިޑީކާޑު ނަންބަރު: - * މިހާރުގެ އެޑްރެސް: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް

- އިސްތިއުނާފު ކުރެވުނު ފަރާތް:

* ނަން: އާމިނަތު ޝާހިދާ ހަމީދު * ދާއިމީ އެޑްރެސް: މ.ހަރިނާ/ ސ.ފޭދޫ
* އައިޑީކާޑު ނަންބަރު: A070800 * މިހާރުގެ އެޑްރެސް: މ.ސިލްވާ/ ސ.ފޭދޫ

ރަޖިސްޓްރީކުރެވުނު ތާރީޚު: 24 ދުލްހިއްޖާ 1439 * ހުކުމް ތާރީޚު: 02 ރަމަޟާން 1440
04 ސެޕްޓެމްބަރު 2018 07 މޭ 2019

- އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 777/Cr-C/2016
- ނިންމި ކޯޓު: ކްރިމިނަލް ކޯޓު
- މައްސަލައިގެ ބާވަތް: ޖިނާއީ
- ހުށަހެޅި ތާރީޚު: 11.08.2016 * ހުކުމް ތާރީޚު: 28.06.2018
- މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް

ފަނޑިޔާރު ހަސަން ޢަލީ ފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަހީދު ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ފައިސަލް
(ރިޔާސަތު)

- **ދަޢުވާގެ ޚުލާޞާ:**

މިއީ، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 777/Cr-C/2016 ޤަޟިއްޔާއިން ކުރައްވާފައިވާ ޙުކުމަކީ ނިހާއީ ޙުކުމެއްކަން ކަށަވަރުކުރުމަށްޓަކައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2015/14/SC (15 ނޮވެމްބަރު 2015) ސަރކިއުލަރގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން އެޤަޟިއްޔާގެ ޙުކުމް ކުރިތާ 10 ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފު ކުރުމުގެ ޙައްޤު އޮތްފަރާތުން އިސްތިއުނާފަށް ހުށަހަޅާފައި ނުވާތީ، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގައި ދަޢުވާކުރި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހާއި، ދަޢުވާލިބުނު ދ.ހަނިކަ/ އާމިނަތު ތާހިރާ ހަލީމް (އައިޑީކާޑު ނަންބަރު: A070800)އަށް އެކަން އެންގުމުން، ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހެޅުއްވުމުން ބެލުނު މައްސަލައެކެވެ.

- **ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތައް:**

-01 ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 777/Cr-C/2016 ޤަޟިއްޔާގައި 03 އޮގަސްޓު 2016 ވަނަ ދުވަހު 09:02 [illegible]، އައި.ޖީ.އެމް.އެޗް ހޮސްޕިޓަލްގައި ވިހާފައިވާ އަންހެން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ([illegible]) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2014 (ޖިންސީ ކުށުގެ ޤާނޫނު)ގެ 27 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) [illegible] [illegible] (ށ)ގެ ދަށުން އާމިނަތު ތާހިރާ ހަލީމްގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ހުށަހެޅުއްވުމުން ބެލުނު މައްސަލައިގައި،

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، "[illegible] [illegible] ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތަކުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ދުވަހު އާމިނަތު ތާހިރާ ހަލީމް 03 އޮގަސްޓު 2016 ދުވަހު އައި.ޖީ.އެމް.އެޗް ހޮސްޕިޓަލްގައި ވިހާފައިވާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އާމިނަތު ތާހިރާ ހަލީމް [illegible] [illegible] [illegible]، އާމިނަތު ތާހިރާ ހަލީމް [illegible] [illegible] އާމިނަތު ތާހިރާ

ހަވާލާ ދިނުން ކުރިއަށް އަމަލުކުރަމުން އައި ޤާނޫނުގައި މިކަމުގައި ބަލާނެ ކަންތައްތަކުގައި ޢަމަލުކުރާ އުސޫލު މިގޮތުން ޢަމަލުކުރަމުން އަންނަ ޤާނޫނުތެރޭގައި ވާގޮތަށް މިކަމުގައި ބަލާނެ ކަންތައްތަކުގައިވާއިރު، މިފަދަޤާނޫނުގެ ތަފްސީރު ގެ އަދަދު ކަނޑައަޅާފައިވާ، މިގޮތުން އަމަލުކުރަމުން އަންނަ ޤާނޫނުތެރޭގައިވާ (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014) ގައި ކަވަރުކޮށް، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 59 ވަނަ މާއްދާއަށް ރިޢާޔަތްކޮށް، މިގޮތުން އަމަލުކުރަމުން އަންނަ ޤާނޫނުތެރޭގައިވާ 411 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގެ 1 ވަނަ ނަންބަރާއި އެމާއްދާގެ (ހ)ގެ 3 ވަނަ ނަންބަރާއި އެމާއްދާގެ (ށ) އާއި 1104 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ 1 ވަނަ ނަންބަރާއި 1205 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި 1002 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އާ އަދާލަތީ 1005 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން މިކަމުގެ ތަފްސީރު އަދަދުގެ ޖުމްލަ 4 (ހަތަރެއް) މަހާއި 24 (ސައުވީސް) ދުވަހުގެ މުއްދަތަކަށް ޤާނޫނުގެ ދާއިރާ ބަލާނެ ކަމުގައި ކަނޑައަޅައި، މިކަމަށް ދިނުމާއި ސަރުކާރުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އަދަދު ފައިސާކަނޑައެޅުމުގައި 100 ޑޮލަރުގެ ޤާނޫނުގެ ދާއިރާ ބަލާނެ ޖަލުކުރުމުގެ ކުރިމަތިލާ މިދުވަހުގެ ނިންމުމެވެ." މިގޮތުގައި ކުރިމަތިލާފައިވާ ދަޢުވާގެ ސަބަބުން ދިމާވި ގޮތުގެ ތަފްސީލު އެކަމުގެ ބަޔާނެވެ.

-02 ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 777/Cr-C/2016 ދަޢުވާގެ ޙުކުމުގެ ސަބަބުތަކަން

ކަނޑައަޅައިދިނުމަށް އެދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން 03 (ތިނެއް) ނުކުތާއެއް ފާހަގަކޮށް އެ ނުކުތާތަކަށް ރިޢާޔަތްކުރުމުގައި ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ ވިސްނުމުގައި ފާހަގަކުރެވޭ ކަންކަމަކީ ތިރީގައިވާ ކަންކަމެވެ.

- ފުރަތަމަ ނުކުތާއަކީ، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 777/Cr-C/2016 ދަޢުވާއާ ކްރިމިނަލް ކޯޓުން ނިންމާފައިވާ ހުކުމާއި ގުޅިގެން ކަނޑައަޅާފައިވާ ތަފާސްހިސާބުގައި ދަޢުވާލިބިފައިވާ ފަރާތުގެ ހައިސިއްޔަތުގެ މައްސަލަ ބަލައިގަތުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ އުސޫލު، ތަފާސްހިސާބު ފަރާތް ބަލާނެ މިއަދުގެ ކަރުދާހުގައި ފަދައިން ހައިސިއްޔަތު ސާބިތު ހައިސިއްޔަތުގެ ކަނޑައެޅުމަށް ދިމާވެފައިވާ ސަބަބު އަދި ފެނިގެން ގޮސްފައިވާ އެއްބަސްވުމެއް ކަނޑައަޅާފައިވާ ތަފާސްހިސާބު ފަރާތް ބަލާނެ ފަދައިން ހައިސިއްޔަތު، ތަފާސްހިސާބު ފަރާތް ބަލާނެ މުއްދަތުގެ ޝަރުޠުތަކުގެ ކުރީގެ އިރުވެސް ކަނޑައަޅާފައި ނެތް ފާހަގަކޮށް ސާބިތުކުރާ ކަމަކަށް ނުކުރެވޭކަން.

* ދެވަނަ ނުކުތާއަކީ، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 777/Cr-C/2016 ޤަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތް އަށް ކޯޓުގައި ހިނގުނުއިރު، ކުރުމުގެ ދިފާޢުގެ ޝާހިދުންނަށް ޤާނޫނުއަސާސީން ކަށަވަރުކޮށްދީފައިވާ އިންސާފު ޙައްޤުތަކާއި މައްސަލާގައި ދިފާޢުގެ އާދިލު ޝަރީޢަތެއް ހިނގުމަށް ދޭންޖެހޭ ފުރުސަތު ނުދީ ޙުކުމްކޮށްފައިވާކަން ކަނޑައަޅާފައިވުން.

* ތިންވަނަ ނުކުތާއަކީ، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 777/Cr-C/2016 ޤަޟިއްޔާއިން އާދިލު ޝަރީޢަތެއް ހިނގުމުގެ މައްޗަށް ޖިނާއީ ކުށުގެ ކަން ދާއިރާގެ ފެންވަރުގައިވާ ތަޢާރުޒުވުމާއި އެކަމުގެ އިތުރުން ޤާނޫނުގެ ގޮތުން 100 (ސަތޭކަ) އަހަރުވަނީސް ޙުކުމްކުރެވޭ 04 މަސް 24 ދުވަހުގެ ޖަލު ޙުކުމެއް ދޭގައި ބަންދުކުރުމަށް ކުރިއަށްގެންދިޔަ ދިފާޢީ ޝަރީޢަތުގައި ހުށަހެޅުން މަނާކުރީ ސަބަބު އާދިލު ޝަރީޢަތެއް ހިނގުމުގެ ޙައްޤުގައި ފުރިހަމަވުމަށް ނުވާކަން ކަނޑައަޅާފައިވުން.

-03 ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ މި ޤަޟިއްޔާއި ގުޅިގެން ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 777/Cr-C/2016 ޤަޟިއްޔާގެ ޙުކުމުގެ ސަބަބުތަކަށް ކަނޑައަޅައިދިނުމަށް އެދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ނުކުތާތަކާއި އެނުކުތާތަކާއި ގުޅޭގޮތުން ފަރާތުން ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ދައުލަތާއި ވަކާލާތުކުރާ މައްސަލައާއި، ގުޅުންހުރި ލިޔުންތަކަށް ބަލާއިރު އަންނަނިވި ކަންތައްތައް ޝަރީޢަތަށް ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

-3.1 ފުރަތަމަ ކަމަކީ: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ފަރާތުން ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު:777/Cr-C/2016 ޤަޟިއްޔާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފު ކޮށްފައިވަނީ ދަށުކޯޓުގެ ޙުކުމުގެ ސަބަބުތަކަށް ކަނޑައެޅުމަށްޓަކައިކަން އެގެން އޮތެވެ.

-3.2 ދެވަނަ ކަމަކީ: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ނަންބަރު: 1078/ސރސ/1988/2016 (07 އޮގަސްޓް 2016) "ދަޢުވާ ހުށަހަޅާ ފޯމު"ގައި ބަޔާން ކުރެވިފައިވާ ދަޢުވާގެ ސިފައިން ބަލާއިރު، އެދަޢުވާއަކީ ޒިނޭ ކުށުގެ ކުށުގައި ދަޢުވާއެއްކަން އެގެން އޮންނަކަމާއި، [illegible] ދަޢުވާއާ ގުޅިގެން، އެދަޢުވާ ބެލުން ކްރިމިނަލް ކޯޓުގައި 30 އޮކްޓޫބަރ 2016 ދުވަހާއި، 28 ޖޫން 2018 ދުވަހު ހިނގުނު ޝަރީޢަތުގައި ދެން ކުރުމުގެ ކުރުގެ މިދަޢުވާ އާދިލު ޝަރީޢަތެއް ހިނގުމަށް

ސާފުވެއްޖެކަމަށް ބުނެފައިވާކަން އެނގެން އޮންނަކަމާއި، އަދި ޖިނާ ކުރިކަމަށްބުނެ އިޢުތިރާފުވި ޢަމަލު ހިނގިގޮތް ޝަރީޢަތުގެ ފަރާތުން [illegible] [illegible] [illegible] ކުރުވާފައިވާކަން އެނގެން [illegible] [illegible] ކަމަށް [illegible] ޤާނޫނުއަސާސީގެ 51ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގައި ބަޔާންކުރެވިފައިވާ ގޮތުގެމަތިން ޢާއިޝަތު ޝާހިދާ ރަޝީދުގެ މައްޗަށް ތުހުމަތު ދޭހަވާ ބަހުން [illegible] ދަޢުވާގައި ބަޔާން ކުރާ [illegible] [illegible] ޢާއިޝަތު ޝާހިދާ ރަޝީދަށް [illegible] ސާފުކޮށް އަންގައި [illegible] [illegible] އެނގެން އޮންނަކަމާއި، އަދި އެކަން ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާގައި ކަށަވަރު ކުރެވިފައިވެއެވެ.

3.3- ތިންވަނަ ނުކުތާ: ޢާއިޝަތު ޝާހިދާ ރަޝީދުގެ މައްޗަށް ކުރެވިފައިވާ ދަޢުވާ [illegible] ކޯޓުގައި ކުރިއަށް ގެންގޮސްފައިވާ ޤާނޫނުއަސާސީން ކަށަވަރުކޮށްދީފައިވާ ވަކީލެއް އައްޔަން ކުރުމުގެ ފުރުޞަތު [illegible] [illegible] [illegible] ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާގައި ޢާއިޝަތު ޝާހިދާ [illegible] ޤާނޫނުއަސާސީގެ 51ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އާއި (ރ) އިން ކަށަވަރުކޮށްދޭ ޤާނޫނީ ވަކީލަކާއި މަޝްވަރާކުރުމުގެ ފުރުޞަތު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާގައި ޢާއިޝަތު ޝާހިދާ ރަޝީދު [illegible]، އަދި އެކަން ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާގައި ކަށަވަރު ކުރެވިފައިވާކަން އެނގެން އޮތެވެ.

3.4- ހަތަރުވަނަ ނުކުތާ: ޢާއިޝަތު ޝާހިދާ ރަޝީދުގެ މައްޗަށް ކުރެވިފައިވާ ޖިނާ ކުރުމުގެ ކުށުގެ ދަޢުވާގައި ބުނާ ކަންތައްތަކަކީ [illegible] ކަމެއްކަމުގައި، ޖިނާ ކުރިކަމަށް ބުނެ، ޢާއިޝަތު ޝާހިދާ ރަޝީދު [illegible] ޖުވެނައިލް ކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާގައި އިޢުތިރާފުވެފައިވާ އަމިއްލަ އިޢުތިރާފުގައި، އެއްވެސް މަޖުބޫރުކުރެވިފައިވާކަމަށް ޖުވެނައިލް ކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާގައި ޢާއިޝަތު ޝާހިދާ ރަޝީދު ބުނެފައިވާއިރު، މިދަޢުވާ ޝަރީޢަތުން ސާބިތުކޮށްފައިވާއިރު، ޢާއިޝަތު ޝާހިދާ ރަޝީދު ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާގައި [illegible] އިޢުތިރާފުގެ [illegible]، ޖިނާއީ އިޢުތިރާފަކީ [illegible] ރުޖޫޢަވެގެން އިޢުތިރާފުވާކަމީ، މިކަން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 2011/SC-A/23 ޤަޟިއްޔާއިން އެނގެން އޮންނަކަމާއި، އެޤަޟިއްޔާގެ ފާހަގަކުރެއްވި ނުކުތާތަކުގެ 6ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާން ކޮށްފައިވަނީ، "....ޖިނާއީ އިޢުތިރާފަކީ ދަޢުވާ

ސާބިތުކުރެވޭ ޝަރީޢަތުގެ ތެރެއިން، މައްސަލަ ބަލާ ފަނޑިޔާރުގެ އިޖުތިހާދުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް ޤާއިމުކުރާ ޝަރީޢަތްތަކާއި، އެހެންކަމުން މަދަނީ އިޖުތިހާދީ ޙުކުމް ޝަރުޢީ އިޖުތިހާދުން ޤަޟިއްޔާގައި މުއްދަތަކަށް ބަލާ ޤިޔާސްކުރުމަށްފަހުގައި މަސްލަޙަތު ނަޒަރުކޮށް، ނަމަވެސް ޝަރުޢީ އުޞޫލުތަކާއި އިޖުތިހާދުން ޤަޟިއްޔާތަކާއި، އެ ޤަޟިއްޔާއެއް ބިނާކުރި ސަބަބުތައް ވަކިންކަން ތަފްސީލު ކުރުމަކީ މައްސަލަތަކާ ގުޅުންހުރި ތިބެގެންވާ ބެލުމަކަށް އެގޮތް އޮންނަން..."ކަމަށެވެ.

ވުމާއިއެކު، އިސްލާމީ ޝަރީޢަތާއި ޤާނޫނު ބަޔާންކޮށްދޭ ގޮތުން ކޯޓުތަކުގެ އިޖުތިހާދީ ޙުކުމަކީ، އެއިޖުތިހާދުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް ކުރެވޭ ގޮތެއް ބަޔާންކޮށް ތަފްސީލު ކުރުމެއް ކޯޓު ނިންމުމުގެ ކުރިން ޤަޟިއްޔާގައި އިޖުތިހާދުގައި ހުށަހެޅިފައިވާ އަދި އަމަލު ކުރާ ގޮތެއް ނުވަތަ ކުރާ އިސްތިޢުމާލު ނުވަތަ ބަދަލު ބަޔާންކުރެވޭ އެއިޖުތިހާދުން ޤަޟިއްޔާގެ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު: 2013/HC-A/122 ޤަޟިއްޔާގައި ބަޔާން ކުރެވިފައިވާ ކަމާއި، މިފަދަ ޤަޟިއްޔާގައި ބަޔާން ކުރާ ޙައްޤު ކުރަން އޮތުމަކީ ޚާއްޞަ ޙައްޤެއް ވުމާއި އިޖުތިހާދުން ޤަޟިއްޔާގައި ނުވަތަ އެގޮތް އޮތުމެވެ.

3.5- ފަސްވަނަ ނުކުތާ: ޢާއިލީ ޙާލަތު ބަލިވެގެ މައްޗަށް ކޯޓުތަކުން ޖެހޭ ކަމުގެ ކަރުދާސް ސާބިތުކުރުން، ދަރި ނަޖިސްގައި އަދާ ކުރާކަށް ވަކިކުރުން ސާބިތުކުރުމުގެ މަޖިލީހުގައި ފަރުދުންގެ ޙައްޤުތަކުގެ ޙިމާޔަތް، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 59ވަނަ މާއްދާއިން ދީފައިވާ ޙައްޤުތަކާއި، ޖެހޭ ކަމުގެ އަދަލު ޙާލަތުގެ ގޮތުން ޤާނޫނު ނަންބަރު 09/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްއުޤޫބާތު)ގެ 411ވަނަ މާއްދާއިން ޤަޟިއްޔާތަކަށް ދެވިފައިވާ ޙައްޤުތަކާއި، މަޤްޞަދާއި ކަށަވަރުކޮށް ޤާނޫނުއަސާސީގެ 59ވަނަ މާއްދާއިން ދީފައިވާ ޙައްޤު، ޖެހޭ ކަމުގެ އަދަލު ޙާލަތުގެ ގޮތުން ޤާނޫނު ނަންބަރު 09/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްއުޤޫބާތު)ގެ 411 ވަނަ މާއްދާއިން ޤަޟިއްޔާގައި ބަޔާންކުރާއިރު، އެގޮތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ މަޖިލީހުގައި ފަރުދުންގެ ޙައްޤުތަކުގެ ޙިމާޔަތް ދަށުގެ ޝަރުޢީ ކަމުގައި ކުރާ ކުރިމަތި ކުރަނީ ކުރިމަތިލާ ކަންކަމާއި ދިވެހި ޤަޟިއްޔާގައި ނުލިބިގެން ކަމުގެ އަދިވެސް ކަންކަން ފަރުދުންގެ ޙައްޤުތަކުގެ ނުވަތަ ކަމާއި، އަދި އެގޮތުން ފަރުދުންގެ ނުވަތަ ހަރުކަށި މަޖިލީހުގައި ކުރި އަދިވެސް ކަނޑައަޅާފައިވުމުން، ޢާއިލީ ޙާލަތު ބަލިވެގެ މަސައްކަތު ދެނެގަތުމަށް ކަމަށާއި، އެގޮތުން ފަރުދުންގެ ޙައްޤުތަކުގެ ޙިމާޔަތް ދަށުގެ ފަރާތްތައް

އާމިނަތު ޝާހިދާ ބަޝީރުގެ މައްޗަށް ސާބިތުވެފައިވާ ރޭޕް ކުރުމުގެ ކުށުގެ ދައުވާގައި ޙުކުމް ކުރައްވާފައި ދައުވާ އުފުލިފައިވާ ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2014 (ޖިންސީ ކުށުގެ ޤާނޫނު)ގެ ދަށުން ކަމަށް ބުނެފައިވާއިރު، އާމިނަތު ޝާހިދާ ބަޝީރުގެ މައްޗަށް ކޮށްފައިވާ ރޭޕް ކުރުމުގެ ކުށުގެ ދައުވާ ޝަރީޢަތުން ސާބިތުވުމުން، ކްރިމިނަލް ކޯޓުން އުޤޫބާތު ކަނޑައަޅުއްވާފައިވަނީ، ދައުވާގެ ސިޓީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޤާނޫނު ނަންބަރު: 17/2014 (ޖިންސީ ކުށުގެ ޤާނޫނު)ގެ 27 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގައި ބަޔާންކުރާ އުޤޫބާތުގެ ބަދަލުގައި ޤާނޫނުއަސާސީގެ 59ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)އަށް ރިޢާޔަތްކޮށް، އަދަބު ލުއިކުރުމުގެ ގޮތުން، ޤާނޫނު ނަންބަރު 09/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއުޤޫބާތު)ގެ 411 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގެ 1 ވަނަ ނަންބަރާއި އެމާއްދާގެ (ހ)ގެ 3 ވަނަ ނަންބަރާއި އެމާއްދާގެ (ށ) އާއި 1104 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ 1 ވަނަ ނަންބަރާއި 1205 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި 1002 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާ ބަލާފާއި 1005 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ދިނުމުގެ ތަޢުޒީރީ އަދަބެއްގެ ގޮތުން 4 (ހަތަރެއް) މަހާއި 24 (ސައުވީސް) ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް އާމިނަތު ޝާހިދާ ބަޝީރު ގޭގައި ބަންދުކުރުމަށް ޙުކުމްކުރެއްވުމާއި، މިކަމުން އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ ޙައްދު ޤާއިމުކުރުމަށްޓަކައި 100 [illegible] އާމިނަތު ޝާހިދާ ބަޝީރު ޖެހުމަށްޙުކުމްކުރައްވާފައިވީ، ނަމަވެސް، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 59ވަނަ މާއްދާއަށް ރިޢާޔަތްކޮށް، ރޭޕް ކުށުގެ އަދަބު ލުއިކުރުމުގެ ގޮތުން ޤާނޫނު ނަންބަރު 09/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއުޤޫބާތު)ގެ 411ވަނަ މާއްދާއަށް ރުޖޫޢަކޮށް ޙުކުމްކުރައްވާފައިވީއިރު، އެހެނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 09/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއުޤޫބާތު)ގެ 18ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގައި؛ "މިޤާނޫނުގެ 10ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި މި މާއްދާގެ (ހ)ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަމުގައި އެހެން ޤާނޫނުތަކަށް މިޤާނޫނުގެ މައްޗަށް އިސްކަންދެވޭނެއެވެ."

މިފަދައިން ބަޔާން ކުރެވުނުހެން، އެމާއްދާގެ (ހ)ގެ (7)ވަނަ ނަންބަރުގައި 17/2014 (ޖިންސީ ކުށުގެ ޤާނޫނު) ހިނގާނީ ޚާއްޞަކޮށް، ޖިންސީ މައްސަލަތަކުގައި ޤާނޫނު ނަންބަރު 09/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއުޤޫބާތު)ގެ މައްޗަށް އިސްކަންދެވޭނެކަމާއި ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2014 (ޖިންސީ ކުށުގެ ޤާނޫނު) ކަން އެގޮތުން [illegible]، އަދި غير محصن އަކު ޒިނޭކުރިކަން އެކަން ޝަރީޢަތުގައި ސާބިތުވެއްޖެނަމަ، 100

ޝަރުޢުން ޖަލްދު ކުރުމާއިއެކު 01 އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް އަރުވާލުން ނުވަތަ ބަންދު ކުރުމަކީ، ޝަރުޢުން ކަނޑައެޅިފައިވާ ޢުޤޫބާތްތަކެއް ކަމަށް ކީރިތި قرآن ގެ النور سورةގެ 2 ވަނަ އާޔަތުން ((الزَّانِيَةُ وَالزَّانِي فَاجْلِدُوا كُلَّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا مِائَةَ جَلْدَةٍ)) އާއި ابوهريرة އާއި زيد بن خالد (رضي الله عنهما) ގެ ރިވާޔަތްކުރައްވާފައިވާ ((وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ، لَأَقْضِيَنَّ بَيْنَكُمَا بِكِتَابِ اللَّهِ،...)) وجلد ابنه وغرّبه عاماً (صحيح: البخاري ومسلم) ޙަދީޘާއި عبادة بن صامت ގެ އަރިހުން ރިވާވެގެންވާ عن عبادة بن الصامت قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم خذوا عني خذوا عني قد جعل الله لهن سبيلا البكر بالبكر جلد مائة ونفي سنة (صحيح: مسلم 1690و ترمذي 1434 ابو داود 4415) ޙަދީޘުން އެގެން އޮންނަކަމާއި، އަދި މިކަމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު: 2013/HC-A/122 ޤަޟިއްޔާގައިވެސް ބަޔާން ކުރެވިފައިވާކަން އެގެން އެގެން އޮތުމުން، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 777/Cr-C/2016 ޤަޟިއްޔާގައި ޒިނާގެ ކުށަށް ޢުޤޫބާތް ކަނޑައެޅުމުގައި ބަލާފައިނުވަނީ ސަރީޙަ އަދި ވާޖިބު ކަމަށް އިސްތިސްނާކޮށް ނުކުރަން އެގެން އޮންނަކަމެވެ.

3.6- ދެވަނަ ނުކުތާ: ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 777/Cr-C/2016 ޤަޟިއްޔާގައި އާމިނަތު

ޝާހިދާ ހަމީދުގެ މައްޗަށް ޤާނޫނުގެ ކުށް ޚިލާފުވާކަމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ އަދަބުގެ ގޮތުން 4 (ހަތަރެއް) މަހާއި 24 (ސައުވީސް) ދުވަހު ގޭގައި ބަންދު ކުރުމަށް ޙުކުމްކޮށްފައިވާ ބައި، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ޙުކުމަކީ ނިޔާއި ޙުކުމުގެ ކަނޑައެޅުމުގެ ޢަދުލުވެރިކަން ނިމުމުވާކަން، ޤުރްއާނާއި ޝަރީޢަތުގެ އުޞޫލާ ހަމަޖެހިފައި، އާމިނަތު ޝާހިދާ ހަމީދުގެ ހަމަޖެހުން ކައިރިކޮށްގެ ސަލާމަތުގެ މަޤުޞަދުގައި ދެއްކާފައިވާ ވަކިކަމަށްފަހު އެނގޭން އޮންނަކަމާއި، އެހެނީ ޤާނޫނު ނަންބަރު: 09/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖިނާއީ ޤާނޫނު)ގެ 1205 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)އާ ޚިލާފަށް ޙުކުމްކުރެވިފައިވާ ބައެއްކަން އެނގޭކަމާއި، އަދި އާމިނަތު ޝާހިދާ ހަމީދު ޖިނާޔަތްކުރެވިފައިވަނީ ޝާހިދާ، ބައްޕަ ސައުދުލްލާހުގެ، އިބްރާހީމްގެ، އެއްވެސް ޢަމަލެއް މަޖްބޫރުކޮށްގެން، ޖިނާ ކުރުމަކީ ކަނޑައެޅިގެން ޖިނާކުރުމަކީ ޙައްދު ކަމެއްކަން އެނގޭ ގޮތަށް،

އާމިނަތު ޝާކިރާ ހަލީމް މިޔާދު އިނީ ބަލިފައިވާކަމަށް ނުވާތީއާއި، އަދި 100 އެތިފަހަރުން ހައްދު ޖެހުން ވަނީކަމުގައި ޝަރީޢަތުގައި އާމިނަތު ޝާކިރާ ހަލީމްގެ ޝަރީޢަތުގައި ނުބެލޭކަމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ސަރކިއުލަރގެ މަޖިލީހުގައި އާމިނަތު ޝާކިރާ ހަލީމް ބަންދުކުރެވިފައި، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގައި އާމިނަތު ޝާކިރާ ހަލީމް ހައްދު ޖެހުމަށް ނިންމާފައިވާ ނިންމުން ބަލައިގަތުމަށް ކުރުން ވަޒީފާއަށް ސަލާމްކުރުމަށް ވަޒީފާއިން އާމިނަތު ޝާކިރާ ހަލީމްގެ ޝަރީޢަތުގައި ނިންމާފައިވާ ބަލައިނުގަނެވޭނެއެވެ.

ތުހުމަތު، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 777/Cr-C/2016 ޝަރީޢަތުގައި ޤާނޫނު ނަންބަރު:

9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު)ގެ ދަށުން، ޒިނޭކުރުމުގެ ކުށަށް 100 އެތިފަހަރުން ހައްދު ޖެހުމާއި، ބައްޕަ އަހަރެއްގެ ގޮތުން 4 މަހާއި 24 ދުވަހަށް ގޭގައި ބަންދު ކުރުމަށް ޝަރީޢަތުގެ ކުރުމުގެ އަދި ކައިރިވާ ބަލައި ބައްދަލު ކުރުމަށް ހައިކޯޓުގެ ސަރކިއުލަރގެ މަޖިލީހުގައި މިޝަރީޢަތް ބެލި ފައިސާ ނިންމާފައިވާ ބަލައިނުގަނެވޭނެއެވެ.

- **ޙުކުމް:**

މަތީގައި ބަޔާންކުރެވުނު ސަބަބުތަކާއި އެކަން ބެލުމަށްފަހު، ދަޢުވާކުރެވުނު މ.ނަރިޔާ/ އާމިނަތު ޝާކިރާ ހަލީމް (އައިޑީކާޑު ނަންބަރު: A070800)ގެ މައްޗަށް ކުރިމަތިވާ ޖިނާއީ ކުށުގެ ދަޢުވާ ސަރަހައްދު ސާބިތުވާކަމަށް ކަނޑައަޅައިދިނުމަށް ސަރުކާރު އަދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކާ އެއްގޮތްވާކަމަށް ކަނޑައަޅައި، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 777/Cr-C/2016 ޝަރީޢަތުގެ ކުރުމުގައި އުސޫލުގެ އަދި ބިނާކޮށްފައިވާ ސަރުކާރު އަދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކާ ޚިލާފު އިސްލާމީ ދީނާ ނުފެތޭކަމަށް، އެކުރުމުގައި ކަނޑައަޅައިދިން އަދާލަތުގެ ބައި ބާތިލުކޮށް، މިގޮތުން އާމިނަތު ޝާކިރާ ހަލީމްގެ މައްޗަށް ދާދި ކުރުމުގެ ކުރިން 05 (ފަހެއް) ވަނަ ފަހަރަށް އާމިނަތު ޝާކިރާ ހަލީމްގެ ކުރުގެ ދިރާސާ ބެލުމުން އެނގުނު އަންހެނާ، ދަޢުވާކުރުމުގެ ކުރުގެ އުޒުރުވެރިކަމުގެ ގޮތުން، ޤާނޫނު ނަންބަރު: 17/2014 (ޖިންސީ ކުށުގެ ޤާނޫނު)ގެ 27ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގެ ދަށުން، 100 (ސަތޭކަ) އެތިފަހަރުން ހައްދު ޖެހުމާއި 01 (އެކެއް) އަހަރު ދުވަހުގެ ގެއްލުމަށް މ.ނަރިޔާ/ އާމިނަތު ޝާކިރާ ހަލީމް ގޭގައި ބަންދު

ކުރުމަށް އަންގައި، އާމިނަތު ޝާރިދާ ޚަލީލްގެ މައްޗަށް ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 777/Cr-C/2016 ޤަޟިއްޔާއިން ކޮށްފައިވާ ޙުކުމުގައި ބަޔާންކުރާ 04 (ހަތަރެއް) މަހާއި 24 (ސައުވީސް) ދުވަހު ގޭގައި ބަންދު ކުރުމުގެ ބައި ތަންފީޒުކޮށް ނިމިފައިވާތީ، އެމުއްދަތު، މިޙުކުމުގައި ބަޔާންކުރާ 01 (އެކެއް) އަހަރު ދުވަހު ގޭގައި ބަންދުކުރުމުގެ މުއްދަތުން އުނިކުރުމަށްފަހު ޤާނޫނު ނަންބަރު: 09/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ [illegible])ގެ 1205 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)އާ އެއްގޮތަށް މިޙުކުމް ތަންފީޒުކުރުމަށް ދައުލަތުގެ ކަމާބެހޭ ފަރާތްތަކަށް އަންގައި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި މިޤަޟިއްޔާ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ އިއްތިފާޤުން ޙުކުމް ކުރީމެވެ.